

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Šablona č. I, sada č. 2	
Vzdělávací oblast	Přírodopis
Vzdělávací obor	Přírodopis
Tematický okruh	Lidské tělo
Téma	Pohybová soustava, svaly
Ročník	8.
Anotace	<p>Materiál slouží pro osvojení a upevnění učiva o lidském těle – naší pohybové soustavě.</p> <p>Určeno pro samostatnou práci jednotlivců.</p>
Očekávaný výstup a klíčové kompetence	<p>Žák chápe souvislosti – jak ovlivňuje svalová soustava lidskou vzpřímenost, jak pracuje její základní jednotka – sval a dokáže to vysvětlit vlastními slovy.</p> <p>Žák dokáže logicky uvažovat.</p> <p>Žák dokáže vytvořit smysluplné věty v písemné formě.</p>
Klíčová slova	Přírodopis, lidské tělo, svaly, pohybová soustava
Druh učebního materiálu	Pracovní list
Autor/vytvořeno	Mgr. Šárka Jonáková / leden 2013

Metodický list

Charakteristika

Úkolem tohoto pracovního listu je přiblížit žákům téma svalová soustava člověka – a základní stavební jednotku – sval a jeho charakteristika.

Práce s pracovním listem

- Vyučující nakopíruje každému žákovi po jednom pracovním listu (obrázky je možno kopírovat vždy 2 vedle sebe na jednu A4) a nechá žáky samostatně pracovat.
- Žáci si prohlédnou obrázky v pracovním listu a zamyslí se nad položenými otázkami. Pokusí se na ně odpovídat písemnou formou přímo do pracovního listu.
- Vyučující podporuje žáky v práci, v závěru projde společně se všemi žáky postupně jednotlivé otázky a správné odpovědi.
- Žáci si pracovní list se správnými výsledky nalepí nebo založí do sešitu.

Svaly

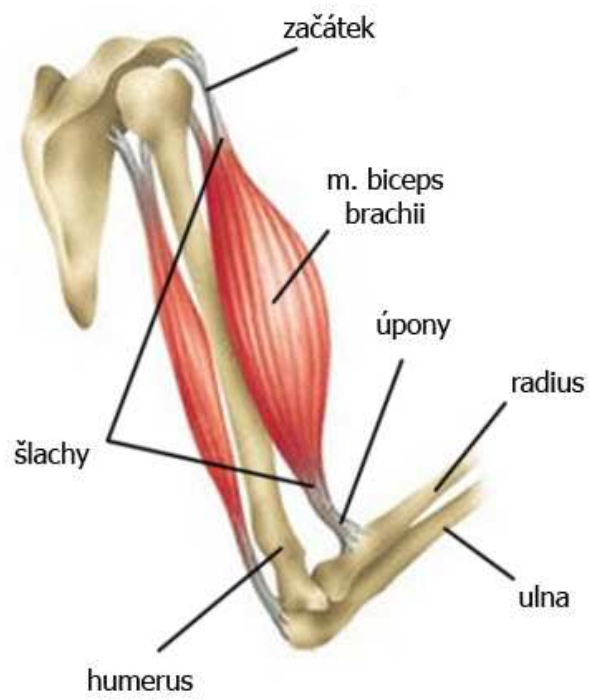
1. Jak jsou svaly uchyceny na kostru? (podívej se na obrázky)
2. Na obrázku horní končetiny vidíš svaly z obou stran kosti pažní – co dokáže udělat s horní končetinou biceps (víš, že svalovina je tkáň, která umí své buňky zkracovat) a co naopak dokáže s paží sval naproti němu?
3. Jak můžeme popsat části svalu?
4. Z těchto slov vymysli vlastní báseň: sval, kostlivec, kulturista, jemná dáma, rukavička.
5. Dopln (nápověda – viz. plakát na tabuli) :

1.	k					k			... svalový stah
2.		o					í		...příčně pruhovaná svalovina
3.	m								... svaly obličeje
4.		i							... sval dvojhlavý
5.			t						... sval kryjící ramenní kloub

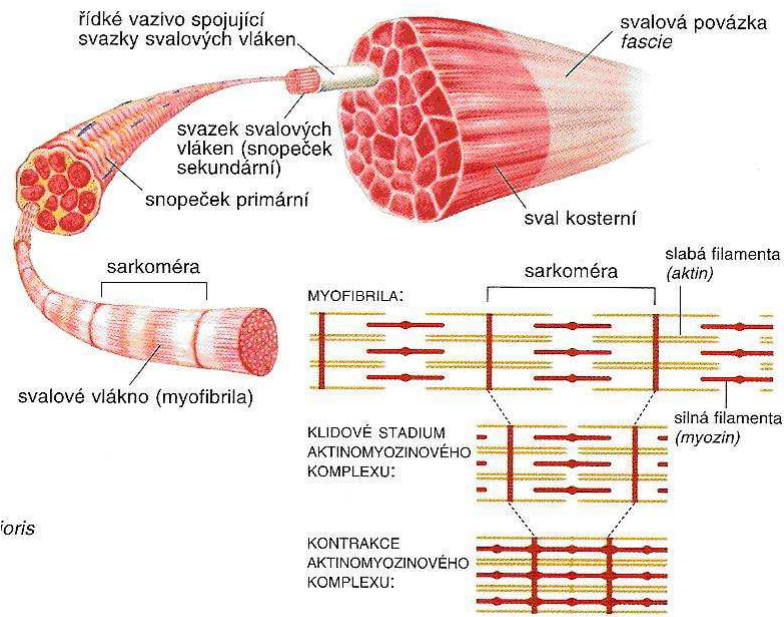
Svaly ramenní a lopatkové

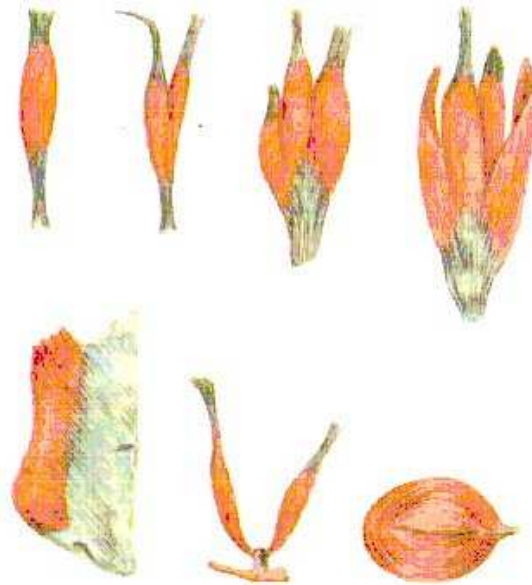
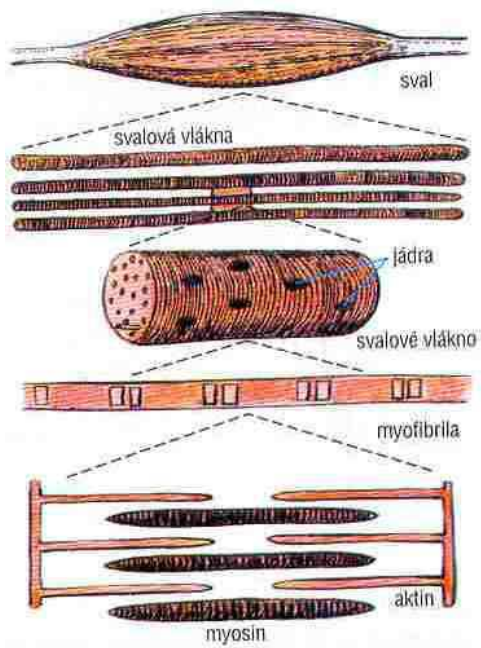
www.ronnie.cz

STAVBA KOSTERNÍHO SVALU

foris

Řešení:

1. úpony - šlachou

2.

Biceps – dvojhlavý sval pažní – uchycený ke kosti vřetenní a lopatce – paži pokrčí v loketním kloubu.

Triceps – trojhlavý sval pažní - jeho antagonist, tzn. pracuje proti němu v opozici — horní končetinu zase v loketním kloubu narovná.

Svaly jsou vždy přichyceny ke kostem přes kloub – právě proto, aby mohly vykonávat svůj úkol – stažením se pomohou vykonat pohyb v určitém místě.

3. kosterní sval: svalové břicho a úpony (šlachy) – svalové břicho – kryté svalovou povázkou (fascií) – uvnitř několik svalových snopců – v nich svalových snopečků – až jednotlivá svalová vlákna – složena ze dvou bílkovin : aktinu a myozinu – které jsou v klidu rozvolněné a při stahu (kontrakci) do sebe zapadají .

4. individuální práce

5.

1.	k	o	n	t	r	a	k	c	e
2.	k	o	s	t	e	r	n	í	
3.	m	i	m	i	c	k	é		
4.	b	i	c	e	p	s			
5.	d	e	l	t	o	v	ý		

... svalový stah

...příčně pruhovaná svalovina

... svaly obličeje

... sval dvojhlavý

... sval kryjící ramenní kloub

Zdroje:

<http://www.vse-pro-telo.estranky.cz/clanky/rameno---stavba--choroby/stavba-ramenniho-kloubu.html>

www.giobio.ic.cz

http://is.muni.cz/do/1451/e-learning/kineziologie/elportal/pages/zakladni_slozky.html

<http://zskom.sweb.cz/posilovna/posilovna/obsah.htm>

http://svajgl.sweb.cz/pavlik/sval_zakladni_fakta_a_pojmy.htm